אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין פט.

מסורת הש"ס

א) [נערוך ערך פלא ח' גרים בית המפולש לחבירו פסול פי' אי מתחלה עבדיעה ה' כתי ופלים חד בית לחבריה דהיינו ד' כתי וכו' ע"ש], ב) [במסנה שבמסכת ובגרייתא הסמוכה איתא מתחיל], ג) [תוספתא פי"א], ד) [פירש"י על נכח זו פי' כרש"י לקמן 5. וע"ע בפירש"י דמכות כ. ד"ה התם קלי וכו' ומש"ם תוס' שם ד"ה כל כו' וכד"ה זוממין], ה) מכות כ. [ע"ש], ו) [לעיל נב: פד:], ז) מכות כ. קמנו: [לקמן קב:], ח) [ע"ל לה' עדן], ט) [ע"ל אמר ד"ה לא נכתיב], י) [מ"ש כנ.], כ) [דף לט.], ל) זה שייך לע"כ, מ) [מתוכות פו.].

הגהות הב"ח

(א) גמ' דכתיב והאיש אשר לא ישמע ויקרי ביה לא ישמע ויקרי ביה לא ישמע:

הגהות הגר"א

[א] גמ' והאיש אשר לא ישמע וגו'. כ"כ בי הגאונים והיה וגו' אשר וגו' וכתיב אנכי וגו'. והיא הגמ'ת:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תורה אור השלם

1. וְכָל הָעָם יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ וְלֹא יְזִידוּן עוֹד:
דברים יז יג
2. וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּן וְלֹא יוֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ:
דברים יג יב
3. וְרָגְמוּהוּ כָּל אַנְשֵׁי עִירוֹ בָּאֲבָנִים וָמֵת וּבְעֵרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ:
דברים כא כא
4. וְהַשְּׁאֲרִים יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ וְלֹא יוֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת עוֹד כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ:
דברים יט כ
5. וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶל דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ:
דברים יח יט
6. אַךְ הַנָּבִיא אֲשֶׁר יָזִיד לְדַבֵּר דָּבָר בִּשְׁמִי אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִיו לְדַבֵּר וַאֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וָמֵת הַנָּבִיא הַהוּא:
דברים יח כ
7. וַיַּעַשׂ לוֹ צִדְקִיָּהוּ בֶן כְּנַעֲנָה קַרְנֵי בַרְזֶל וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְיָ בְּאֵלֶּה תְּנַגַּח אֶת אֲרָם עַד כַּלּוֹתָם:
דברי הימים ב יח י
8. וַיֹּאמֶר יְיָ מִי יְפַתֶּה אֶת אַחְאָב וְיַעֲל וְיִפֹּל בְּרֶמֶת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר זֶה בְּכֹה וְזֶה אָמֹר בְּכֹה: וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֹד לְפָנַי יְיָ וַיֹּאמַר אֲנִי אֲפַתֶּנּוּ וַיֹּאמֶר יְיָ אֵלָיו בַּמֶּה: וַיֹּאמֶר אֵצֵא וְהָיִיתִי רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תְּפַתֶּה וְגַם תּוּכָל צֵא וַעֲשֵׂה כֵּן:
מלכים א כב כ-כב
9. זִדוֹן לְבָךְ הִשִּׁיאָךְ שִׁכְנִי בְּחֲגוִי סֶלַע מְרוֹם שְׁבָתוֹ אֹמֵר בְּלִבּוֹ מִי יוֹרִדְנִי אָרֶץ: עובדיה א ג
10. תִּפְלָצְתְּךָ הִשִּׁיא אוֹתָךְ זְדוֹן לְבָךְ שֹׁכְנִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע תֹּפְשֵׂי מְרוֹם גֹּבְעָה כִּי תַגְבִּיהַּ כַּנֶּשֶׁר קִנֶּךָ מִשָּׁם אוֹרִידְךָ נְאֻם יְיָ: ירמיהו מט טז
11. וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאִין פֹּה נָבִיא לַיְיָ עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאוֹתוֹ: מלכים א כב ז
12. כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת הִנְנִי שֹׁבֵר אֶת קֶשֶׁת עֵילָם רֵאשִׁית גְּבוּרָתָם: ירמיהו מט לה
13. כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שָׁבַרְתִּי אֶת עֹל מֶלֶךְ בָּבֶל: ירמיהו כח ב

עין משפט נר מצוה

סז א מיי' פ"ד מהל' סנהדרין הלכה ג:
סח ב ג מיי' פ"ג שם הלכה ח:
סט ד מיי' שם ופ"ו שם הלכה יג:
ע ה מיי' שם פ"ג הלכה ח:
עא ו מיי' שם ופי"ח מהל' עדות הל' ז:
עב ז מיי' פ"ה מהל' ע"ז הלכה ח [ופ"ע מהל' יסודי התורה הל"ח] סמג לאוין לה:
עג ח מיי' פ"ע מהלכות יסודי התורה הל' ג סמג לאוין נג:
עד ט מיי' שם הל' כ סמג עשין ז:
עה י מיי' שם הלכה ג סמג לאוין שם:
עו כ מיי' פ"ה מהל' ע"ז הל' ו סמג שם:
עז ל מיי' פ"ג מהל' מיסורי ביאה הל' ד:
עח מ מיי' פי"ח מהל' עדות הלכה ח סמג עשין קי:
עט נ מיי' שם פ"ב הל"י:

רבינו חננאל

אמרי היכי דמי אי נימא דעבד ד' בתי בטבלא ואייתי בית אחרינא אנח בגייהו ולא חבריה בהדייהו אמאי חייב האי לחדויה קאי והני לחדייהו קיימי ואי מתחלה עבדינהו ה' בתי ופילש בית חד לחבריה דהיינו ד' כיון דעבדינהו שלא כהלכתן לאו תפלין דכתיבי באורייתא נינהו כלל והאי לא איגרע לפי שהוסיף עליו אלא גרוע ועומד הוה מעיקרא דהא פסול הוא כו' דירא דאמר בית המפולש לחבירו פסול ופרישנ' לא צריכא כגון דעבד טוטפת בת ד' בתי דהוא כהלכתא תפילין מעולאי ואייתי בית אחרינא וחבריה בהדייהו דהיינו כל הפוסיף גורע העיקר וכדרבא דאמר בית התיצון שאינו רואה את האויר פסול והאי כיון דאייתי בית מאבראי ואוקמיה קמי התיצון נעשה התיצון פנימי ואינו רואה אויר לפיכך הוא פסול ואתינן להשוויי לולב וציצית לתפילין ונדחו דלא דמו: **ת"ר** אין ממיתין אותו אלא בכ"ד הגדול שבירושלים ואין ממיתין אותו אלא ברגל דברי ר' יהודה אומר ממיתין אותו מיד לפי שאין מענין דינו כו': **ת"ר** ר' צריכין הכרזה מסית ובן סורר ומורה זקן ממרא ועדים זוממין כולהו משום [דכתיב בהו] וכל ישראל וכל העם. בעדים זוממין כתיב והנשארים דלאו כולי עלמא חזו לסהרדותא: **ת"ר** ג' מיתתן בידי אדם המתנבא מה שלא שמע ומה שלא נאמר לו והמתנבא בשם ע"ז. מנא הני מילי אמר רב יהודה אמר רב דאמר קרא אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי זה המתנבא מה שלא שמע את אשר לא צויתיו הא לנביא אחר צויתיו זה המתנבא מה שלא נאמר לו. ואשר ידבר בשם אלהים אחרים זה המתנבא בשם ע"ז וכתיב ומת הנביא ההוא (שכל) [וכל] מיתה האמורה בתורה סתם חנק הוא. אכל נביא הכובש נבואתו והמוותר על דברי הנביא ונביא שעבר על דברי עצמו מיתתן בידי שמים. ואסיקנא המתנבא מה שלא שמע כגון צדקיה בן כנענה. ואע"ג דאמרינן מדכתיב ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו שמעינן מינה רוח נבוח אטעיתיה מדהוה ליה למכתב בהא דאין סיגנון אחד עולה לשני נביאים. כלומר אין כ' נביאים מתנבאים בסיגנון אחד. והני כולהו עלה להן סיגנון אחד כלומר דבר אחד (וכולן מתנבאין בסיגנון אחד). כדכתיב עלה ויחן ה' ביד המלך ש"מ אין נבואה זו כהוגן דא"ר יצחק סיגנון אחד עולה לכמה נביאים ואין כ' נביאים מתנבאים בסיגנון אחד סיגנון אחד עולה לכמה נביאים זה עובדיה וירמיה עובדיה הוציא כלשון זדון לכך השיאך. וירמיה אמר חפלצתך השיא אותך זדון לכך ורחמין ורלמא צדקיה בן כנענה לא הוה ידע הא שמעתא דר' יצחק ופרקינן יהושפט הוה התם דאמר להו כך מקובל אני מבית אבי אבא שאין שני נבואים מתנבאין בסיגנון אחד. והיינו דכתיב ויאמר יהושפט האין פה נביא לה' עוד ונדרשה מאתו. כלומר אלו כולן אינן נביאי ה': **המתנבא** מה שלא נאמר לו כגון חנניה בן עזור דשמע לירמיה דאמר כה אמר ה' צבאות הנני שובר את קשת עילם וגו' נשא ק"ו כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל לאמר שברתי את עול מלך בבל דזה הק"ו יש לו לירמיה לשאת אותו אבל לזולתו לא. המתנבא בשם ע"ז כגון נביאי [הבעל] אלו כולן מיתתן בידי אדם. אכל הכובש את נבואתו כגון יונה בן אמיתי דינו בידי

מכריה

שלינו רואה אם האויר. כגון שהוסיף בית חמישי עליהם בגדו מו דבר אחר: **מתני'** [ט]**כל ישראל ישמעו.** צריך להשמיע מיתתו לרבים שלא יעשה אדם עוד כן: **לא בכיס דין שביבנה.** אם נשאלו לבית דין שבלשכת הגזית ואמרו להם וחזר לעירו ושהה ימים עד שגלתה סנהדרי גדולה ליבנה ועליין הבית קייס ואחרי כן הורה כבתחילה אין ממיתין אותו ביבנה ואע"פ שאם סנהדרי גדולה שסוף סוף אין נקבלים אם: **גמ' וכי נאמר וכל העם יראו ויירא.** דבעינן שיהו רואין במיתתו: **הכרזה.** פלוני מת בכ"ד על שעבר עבירה זו כדי לרדות את האחרים: **וכל ישראל.** ישמעו ויירא: **וכעדים זוממים כתיב והנשארים.** ישמעו ויירא משום דלא שייך למיכתב וכל העם דלאו כולי עלמא חזו לסהרדותא שיש גזלנין ומלוי בריבית ומועלים בשביעית שהן פסולים לעדות: **מתני' ומה שלא נאמר לו.** אע"פ שנאמר לאחיכו. ובגמרא יליף לה: **הכובש נבואתו.** שלא אמרה כגון יונה בן אמיתי: **והמוותר על דברי נביא.** המפקירים שלא משם למה שאמר לו הנביא: **גמ' והאיש אשר לא ישמע.** היינו מוותר: **קרי ביה אלא אשר לא ישמע.** היינו כובש וקרי ביה לא ישמע שהוא עצמו אינו נשמע היינו עובר על דברי עצמו: **ולא הרוח ויאמר אני אפתנו.** אלא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו: **סיגנון.** דבר מליצות של רוח הקודש: **עולה לכמה נביאים.** נכנס בלבם לזה בלשון זה ולזה בלשון זה והכל אחד: **ואין שני נביאים מתנבאין בסיגנון אחד.** בלשון אחד ואלו כולן לשון אחד היו אומרים דכתיבי הנה נא כל הנביאים אומרים פה אחד טוב:

דקשר העליון דאורייתא. פי' בקונטי' דפלוגתא היא בפ' המלכת (מגמות דף לט. ושם) ולישיה אלא דמסקינן התם מ) שמע מינה קשר העליון דאורייתא: **ולא** בבית דין שביבנה. פירש בקונטרס אם נשאלו בבית דין שבלשכת הגזית ואמרו להם וחזר לעירו ושהה ימים עד שגלתה סנהדרי גדולה ותימה דסוף סוף כשממתינין עד הרגל היאך ממיתין הא כיון דגלתה סנהדרין אין דנין דיני נפשות כדאמר בפרק היו בודקין (לעיל דף מא.) וכי תימא דברגל מחרים ב"ד הגדול ויושבין בלשכת הגזית אף לאחר שגלו ואז דנין אותו מדא דאם כן משכחת ליה לרבן יוחנן בן זכאי דהוה בסנהדרין ובפרק היו בודקין (שם) לא משמע הכי ועוד מאי עיגוי הדין יש הא אין שייך עיגוי הדין אלא כשמסתין אותו אחר גמר דינו כדמוכח בפרק אחד דיני ממונות (לעיל דף לה.) דפריך לגמרוהו לדייה בשבתא וליקטלוהו וכו' ומשני אתה מעבה את דינו והדר פריך לדיינוהו כמעלי שבתא וכו' ועוד מאי אריא זקן ממרא בשאר עבירות נמי ועוד אמאי נקט יבנה לימא לא בכ"ד שבתות ודוחק לומר דאעבירה דקודם שגלתה סנהדרין דנין אף לאחר שגלתה ולא אמרינן מקום גורם כיון דבשעת עבירה סנהדרי גדולה במקומן ור"ת אומר דמיירי כשנגמר דינו קודם שגלתה סנהדרי: [ט] **הכובש** נבואתו לוקה. לית ביה לאו ועוד דאין בו מעשה אלא מכין אותו עד שתגלה נפשו כמו עשה סוכה ואינו עושה מ): אליהו

אבל נביא הכובש נבואתו והמוותר על דברי נביא ונביא שעבר על דברי עצמו מיתתן בידי שמים. ואסיקנא המתנבא מה שלא שמע כגון צדקיה בן כנענה. ואע"ג דאמרינן מדכתיב ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו שמעינן מינה רוח נבוח אטעיתיה מדהוה ליה למכתב בהא דאין סיגנון אחד עולה לשני נביאים. כלומר אין כ' נביאים מתנבאים בסיגנון אחד. והני כולהו עלה להן סיגנון אחד כלומר דבר אחד (וכולן מתנבאין בסיגנון אחד). כדכתיב עלה ויחן ה' ביד המלך ש"מ אין נבואה זו כהוגן דא"ר יצחק סיגנון אחד עולה לכמה נביאים ואין כ' נביאים מתנבאים בסיגנון אחד עולה לכמה זה עובדיה וירמיה עובדיה הוציא כלשון זדון לכך השיאך. וירמיה אמר חפלצתך השיא אותך זדון לכך ורחמין ורלמא צדקיה בן כנענה לא הוה ידע הא שמעתא דר' יצחק ופרקינן יהושפט הוה התם דאמר להו כך מקובל אני מבית אבי אבא שאין שני נבואים מתנבאין בסיגנון אחד. והיינו דכתיב ויאמר יהושפט האין פה נביא לה' עוד ונדרשה מאתו. כלומר אלו כולן אינן נביאי ה': **המתנבא** מה שלא נאמר לו כגון חנניה בן עזור דשמע לירמיה דאמר כה אמר ה' צבאות הנני שובר את קשת עילם וגו' נשא ק"ו כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל לאמר שברתי את עול מלך בבל דזה הק"ו יש לו לירמיה לשאת אותו אבל לזולתו לא. המתנבא בשם ע"ז כגון נביאי [הבעל] אלו כולן מיתתן בידי אדם. אכל הכובש את נבואתו כגון יונה בן אמיתי דינו בידי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com